

In gesprek met toxicoloog dr. Guillaume Counotte

“Laat je niets **wijsmaken** over **mineralen**”

Het klinkt zo gezond: mineralen bijvoeren. Mineralen zijn immers van groot belang voor de weerstand en gezondheid van uw rundvee. En dus wordt er flink in geïnvesteerd.

“Gemiddeld € 1.000 tot € 3.000 per jaar”, aldus GD-toxicoloog Guillaume Counotte. Maar is dat altijd nodig en is het inderdaad altijd gezond? “Soms wordt er wel twee keer zoveel gegeven als nodig is. Dat is niet alleen geldverspilling, het brengt ook diergezondheidsrisico’s met zich mee.”

Counotte is al meer dan 30 jaar werkzaam bij de GD en is samen met zijn collega’s in de afgelopen maanden druk geweest met de validatie van een tankmelktest op mineralen. Begin volgend jaar komt de test beschikbaar en wordt het mogelijk om tankmelk automatisch meerdere keren per jaar te laten controleren op twee belangrijke spoorelementen: selenium en jodium.

Seleniumtekort

“Selenium is een van de elementen waar veel over te doen is geweest”, weet Counotte. “De zand- en veenbodem in Nederland is, net als in de meeste West-Europese landen, selenium-arm. In de weideperiode krijgt het melkvee hierdoor eigenlijk altijd te weinig selenium binnen. Vooral pinken en drachtige vaarzen krijgen

<< Guillaume Counotte is samen met zijn collega's in de afgelopen maanden druk geweest met de validatie van een tankmelktest op mineralen.

te hoog seleniumgehalte ook. Het verraderlijke is dat de klachten bij een te hoog seleniumgehalte gelijk kunnen zijn aan die bij een te laag seleniumgehalte. Zo kan een overmaat aan selenium ook zorgen voor een verminderde weerstand, een verminderde schildklierfunctie en hormoonverstoringen. Het komt voor dat men naar aanleiding van dit soort klachten selenium gaat bijvoeren, terwijl er juist sprake is van een overschot. Zaak is dus dat je je als veehouder niet laat leiden door algemene adviezen, maar dat je zelf precies weet wat de status op je bedrijf is."

Voordelen tankmelkonderzoek

Binnenkort is het dus mogelijk om via tankmelkonderzoek inzicht in de opname van selenium te krijgen. "Momenteel kan je eigenlijk alleen door middel van bloedonderzoek zien wat de seleniumstatus van een koe is. Behalve dat dit meer moeite en geld kost -je moet elke koe apart onderzoeken- is het ook zo dat de resultaten van bloedonderzoek geen 'actueel' beeld geven: In bloed kun je zien wat een koe 6 tot 8 weken voor het onderzoek aan selenium heeft binnengekregen, niet wat de huidige seleniumopname is. In de melk is een seleniumoverschot of -tekort vrijwel meteen te zien. Met melkonderzoek zie je dus veel eerder of er iets aan de hand is. Daarnaast kost tankmelkonderzoek geen enkele moeite."

hiermee te maken omdat ze vaak weinig of geen krachtvoer krijgen. Een tekort aan selenium maakt op den duur dat een koe sneller vatbaar is voor infecties en ook dat antibiotica minder goed werken. Daarnaast kan een tekort spieraandoeningen veroorzaken; de koeien lopen met gebogen poten, liggen veel, staan moeilijk op, hebben last van stijfheid en/of spiertrillingen. Selenium speelt ook een belangrijke rol in een gezonde schildklierfunctie en hormoonhuishouding; een tekort aan selenium kan zorgen voor sloomheid, vermagering en voor vruchtbaarheidsproblemen. Dat komt omdat selenium -naast jodium- nodig is voor de aanmaak van schildklierhormoon."

Baat het niet dan schaadt het niet?

"Selenium bijvoeren is voor bedrijven op zand- en veengrond dus eigenlijk altijd nodig", gaat Counotte verder. "Maar er wordt veel bijgevoerd 'op gevoel' en onder het motto 'baat het niet dan schaadt het niet.'" Toch moet je hier mee uitkijken, waarschuwt Counotte.

"Een te laag seleniumgehalte kan als gezegd voor problemen zorgen, maar een

Jodium

Behalve het seleniumgehalte meet de nieuwe tankmelktest als gezegd ook het jodiumgehalte. "Ook voor jodium geldt dat we dit nu voor het eerst betrouwbaar kunnen meten in tankmelk. Tot nu toe was het überhaupt heel moeilijk om te bepalen hoeveel jodium een koe opneemt; dit was alleen mogelijk via een dure methode of door het indirect te meten via het schildklierhormoon." Net als bij selenium is zowel een jodiumtekort als een -overschot schadelijk: "Een jodiumtekort kan leiden tot verminderde groei, lagere melkproductie, een slechte tochtexpressie, maar ook tot zwakke of doodgeboren kalveren. Een overschot kan dezelfde symptomen geven." Belangrijk om te weten is dat jodium en selenium op elkaar inwerken: "Er is een interactie tussen selenium en jodium: bij een overmaat aan jodium kan de werking van selenium minder worden en bij te weinig selenium kunnen verschijnselen van een jodiumtekort optreden. Het is dus heel mooi dat we selenium en jodium nu op een heel laagdrempelige manier samen kunnen meten."

De tankmelktest op mineralen is vanaf januari 2013 verkrijgbaar. Houd voor meer informatie www.gddeventer.com in de gaten of mail Henry Visscher: h.visscher@gddeventer.com.

De zand- en veenbodem in Nederland is selenium-arm.

